

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bijvoorbeeld een (digitale) leeromgeving of een reader in het onderwijs (op grond van artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-uvo.nl).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@bua.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Uit de kunst

Een botsing veroorzaken om maar iets te voelen

door **Rien Fraanje** De auteur is oud-directeur van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA. In deze rubriek belicht hij de politieke actualiteit vanuit de kunsten.

Na de verkiezing van Donald Trump tot 47e president van de Verenigde Staten vertrok Tijs van den Brink voor de vijfde keer naar het land om te spreken met christelijke Trump-aanhangers voor zijn bij de EO uitgezonden docuserie *God, Jesus, Trump!*. Ik vond het soms te pijnlijk om te zien hoe mensen die zichzelf christelijk noemen onderbouwen waarom ze alle heil verwachten van een man die in gedrag en politieke opvattingen toch moeilijk christelijk is te noemen.

Journalist Harmen van der Veen vertrok naar de VS voor een bezoek aan zijn Amerikaanse familie. Vanaf het moment dat zijn familieleden zich ontpopten tot enthousiaste Trump-aanhangers gold als adagium: 'Don't talk politics.' Het werd de titel van een mooie podcastreeks voor *De Groene Amsterdammer* waarin Van der Veen – met de tips van polarisatie-expert Bart Brandsma op zak – toch probeert om in gesprek te komen.

De serie van Van den Brink en de podcast van Van der Veen wekken ongemak en verbazing. Hoe heeft het zover kunnen komen dat mensen elkaar niet meer begrijpen? Dat hun leefwerelden zo ver van elkaar afstaan dat ze in andere waarheden zijn gaan geloven? Dat hun visie op wat het goede

leven behelst, diametraal tegenover elkaar is komen te staan?

Los Angeles

Ik moest denken aan de film *Crash* uit 2004 (!). Die vertelt de verhalen van verschillende mensen in Los Angeles, die in een paar dagen samenkomen als gevolg van enkele aanrijdingen. Die mensen kennen elkaar niet, hebben elk hun eigen leven. En die levens zijn nogal verschillend. Zo speelt Don Cheadle een rechercheur die carrière maakt bij de politie en tegelijk probeert voor zijn dementerende moeder te zorgen. Zij ziet niet wat hij allemaal voor haar doet en blijft vooral verlangen dat haar jongste zoon weer eens thuiskomt. Die verdient echter zijn brood met het stelen van auto's. Daarbij is hij samen met zijn maat wel selectief: alleen stadsgenoten met een witte huidskleur zijn slachtoffer van zijn overvallen.

Sandra Bullock speelt de vrouw van een gezaghebbende openbare aanklager. Zij worden op een avond door deze twee jongens van hun SUV beroofd. Bullock moet deze traumatische ervaring thuis alleen verwerken, omdat haar man bezig is deze overval politiek te 'managen'.

Een openbare aanklager is in de VS immers een gekozen functionaris.

Ze botviert haar door deze ervaring verder gevoede racisme op haar huispersoneel.

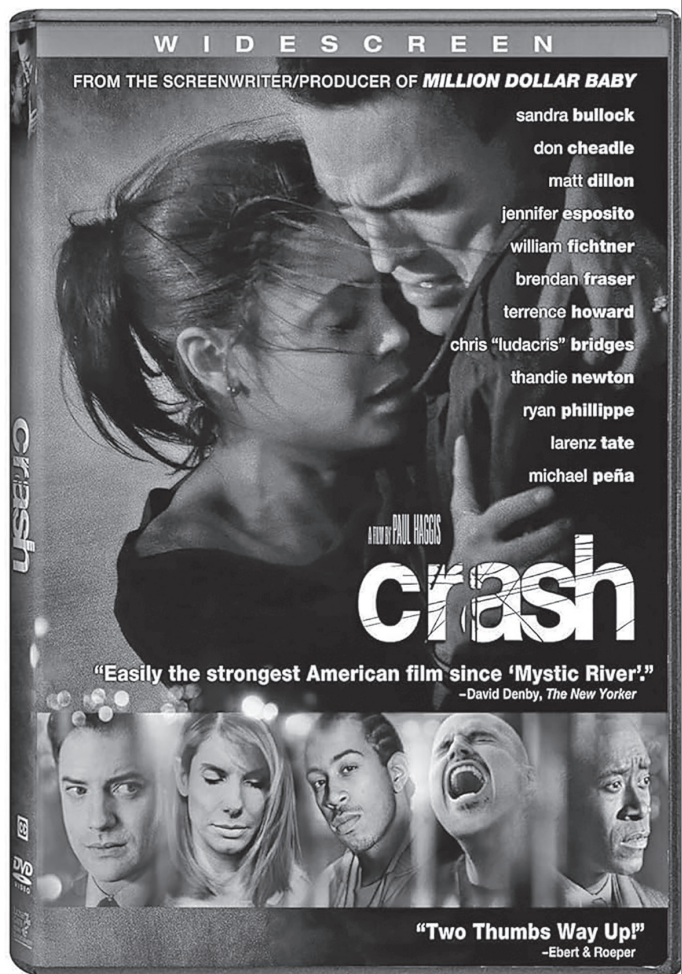
Verder is er nog de (islamitische?) man wiens avondwinkel sinds 9/11 wordt beklad met aantijgingen over deze terroristische daad. Het personage van Matt Dillon springt eveneens in het oog. Hij speelt een onverholven racistische politieagent die zijn zieke vader in huis heeft genomen omdat die niet meer in staat is voor zichzelf te zorgen.

Het zijn maar een paar voorbeelden van de verhalen die zorgvuldig met elkaar worden verweven. De personages zitten vast in hun vooroordelen en frustraties en weten niet hoe ze met elkaar moeten praten of naar elkaar kunnen luisteren.

Gelaagdheid

De kracht van de film ligt onder meer in de gelaagdheid van de personages. Die racistische politieagent is ook een liefdevolle zoon voor zijn vader. De rechtschapen rechercheur moet liegen om ervoor te zorgen dat een corrupte collega zijn straf niet ontloopt. Regisseur Paul Haggis, die zowel voor de film als voor het mede door hem geschreven scenario in 2006 een Oscar won, heeft er geen klassieke Hollywoodfilm van gemaakt met een duidelijke held en een evidente schurk. Eenieder is in het ernstig verdeelde Los Angeles slachtoffer en dader tegelijk.

Los Angeles is voor dit verhaal perfect gecast als decor, juist omdat het geen stad is zoals wij die in Europa kennen, met een eenduidig centrum en buitenwijken. LA is een uitgestrekte verzameling van wijken en je hebt een auto nodig om er je weg te vinden. In de begincène legt

Haggis zijn kaarten voor wat betreft de kernboodschap van de film meteen open op tafel. Rechercheur Don Cheadle is net gearriveerd op de plek waar een ongeval heeft plaatsgevonden en zegt tegen zijn collega: 'In andere steden loop je, je raakt elkaar vluchtig aan, je botst tegen elkaar op. In LA raakt niemand je aan. We zitten ingeblikt achter glas. We missen die aanraking zo erg dat we botsingen veroorzaken om maar iets te voelen.'

Crash (2004), geregisseerd door Paul Haggis, met onder anderen Don Cheadle, Sandra Bullock en Matt Dillon.